

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐJ:
DR. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A nép fizet.

— aug. 9.

Ehallgatott a szántóföldeken a kaszacsengés. S a munka zenéje helyett a munkás panaszos siralmától nangos a kalászt-termő róna. A föld mostohán ajnározta az elhíntett magot, amelytől milliók lesik a mindennapi kenyerüket s Ceres népe nem ül vidám mezei ünnepeit a halomba gyűjtött keresztek fölött. Inséges esztendő látogatta meg a magyar embert.

Aki polgár s akinek a vállal megroskadtak a nehéz kötelességek terhe alatt, sulyosan érzi a sors kegyetlen ítéletét. Csak odafönn, ahol az ország ügyeit intézik, nem ébred föl a szánalom és kimélet, hogy enyhítse a szükségtől zaklatott népkétségbeesését. A kormánynak még mindig kedvencz hangszere a dob, amelyet vigan, minden lelkiismereti furdalás nélkül elperget a szegény ember holmija fölött, ha vékonyan folyik be az adó az államkincstárba. Aki pénzzel nem képes fizetni, a párnájával fizet, vagy azzal a néhány holdnyi földcskéjével, amely jobb termések idején kenyeret adott a családjának.

Nagyváradról kapjuk a hírt, hogy az ottani pénzügyigazgatóság-nál külön ügyosztályt rendeztek be, mely az ingatlanok eladásával foglalkozik. Naponkint három ember egyebet sem csinál, mint a dologi végrehajtásokat végzi s alig mulik

el nap, hogy valakit meg ne fosztanának a birtokától. Az elmúlt hónapban 25 ingatlant árvereztek el adó miatt s ezt az adóbehajtási rendszert a legnagyobb kiméletlenséggel üzik, pedig a pénzügyminiszter ígérettel kötelezte magát a nemzet képviselői előtt, hogy az ex-lex idején be nem fizetett adókért nem fogja zaklatni az ország terheit viselő polgárokat. Am a katonai moloch leszerelte a kiméletes szándékot és dobpergésbe fojtja az üldözések miatt panaszkodó szegény emberek sóhaját. 450 millió hadi költség van akkora összeg, hogy erre a magyar kiscgazdák ingatlan birtoka is rámenjen. Az a nemzet, amelyik ilyen hallatlan terhet vett a nyakába, hogy a saját érdekei ellen minél sürűbb szuronyerdőt neveljen magának s a saját fiait továbbra is kiszolgáltatassa idegen szellemnek, nem érdemel jobb sorsot. Telimarrokkal szórjuk a pénzt katonásdira, ágyukra, százmilliókkal dédelgetünk beteges nagyhatalmi hóbortokat, nyelvünk jogának romjain kincsesbányát nyitunk meg idegen armádia erősítésére, akkor ne siránkozzunk amiatt, hogy az ilyen esztelen fináncpolitika elkótyavetyéli a fejünk alját is s hogy az aranykalászkokat dajkáló alföldi humusz mostoha öleről évenként tizezrek vándorolnak ki idegen országba. Egy nem létező udvartartás költségeit kétmillióval szaporítjuk, csak azért, hogy hagyomá-

nyos lojális érzületünk tündöklő fénye el ne homályosuljon a külföld előtt, gazdasági érdekeinket kész vagyunk kijátszani az összbirodalmi eszmének, mert egy bűnös kormányzati rendszer ezt a vérszegény eszmét a legterrorisztikusabb eszközökkel akarja táplálni a magyar nép elnyűtt, kimerített erejéből, akkor viseljük nyugodtan a kincstári szolgák ostoresapásait, hiszen ezeket mi szabadítottuk föl gavallériánkkal.

A nép szenved, mert az országurai odafönn bőkezűsködnek és ész nélkül tömik az osztrák érdekek feneketlen tarisznyáját. A nép számára idelell külön árverési ügyosztályokat rendeznek be, végrehajtókkal s dobszóval vasalják be az adót, mialatt odafönn, a nemzet törvényházában milliós pénz és vér-adót utalnak ki a katonai hatalomnak. Az ex-lexes állapot fölszaporodott adótarozásai miatt zaklatják most a terhek alatt roskadozó népet s azokért a zaklatásokért még csak a kielégített nemzeti érzület sem nyújthat neki vigasztalást, mert a nagy küzdelemben ezt is vérig sebezte az enfiaink sorából reánk támadt ellenség.

A népnek lesz alkalma ítéletet mondani a közelmúltak fölött. Már akinek a dob el nem pörgeti az alkotmányos jogát is, amelylyel bíráskodhatik. De aztán a bírői székben ne gyakoroljon sem méltányosságot, sem könyörületet azok fölött,

Az 1863-iki szárazságról.

Irta: **Déri Gyula.**

(Folyt. és vége.)

Kalváriajárás volt ez a barangolás az izzó melegben, az árnyéktalan, pusztá, poros, tikkasztó légkörében. De a kis fiu elhatározta, hogy sohasem engedi többé egyedül az apját és meg is mondta neki. „Es miért nem engednél?” kérdezte hazamenet az apja. „Azt nem tudom, felelt a fiu, de én úgy felek, ha nem vagyok édes apámmal.” „Es mitől félsz?” „Félek, hogy nem lesz eső, nem terem semmi és a nap füstje mindnyajunkat meg fog fojtani.” Egy hónap óta most hallotta először a fiu nevetni az apját. „Nem a nap füstje az fiam, hanem a Sárrét a nagy forróságban kiszáradt s mint-hogy annak a földje csupa tőzeg, véletlenül kigyuladt és most füstöli tele a levegőt.”

Kigyuladt a föld! Az ember lába alatt elterülő föld, amelyen fü nő, amelyen fák gyökereznek, a melybe kutat ásnak és ahonnan a vizet merik, az ugy kiszáradt, hogy föl lehetett gyujtani! Tűz van a földön és a kutakból láng és füst csap ki! Nem az utolsó ítélet előjele-e ez vajjon?

Bizony az utolsó ítélet közeledett már akkor nagyon. Ha nem is a világra, de a debreczeni gazdákra. Hogy ősz, tavaszi nem termett, hogy a buza nem adta meg a magot, az volt az első csapás. A második már utban volt: a kapás növények pusztulása. Burgonya, tengeri, dohány aligha szedi össze magát, ha júliusban nagy esőket nem kap.

De hátra volt még az utolsó, a legnagyobb csapás, a végítélet — a hortobágyi lábas jóság sorsa. Annyi földje és takarmánya egy állattenyésztőnek sincsen, amivel a jóságát télire eltárolhatná. Szarvasmarhát, juhok ki százával, ki ezrével a Hortobágyon legeltet, kora tavasztól késő őszig, darabját 10 krajczárért és az ősz vásáron tulad rajta. Télire csak az anyaállatok maradnak a tanyán, azokat valami nagy nehezen kitelelteti. De mikor október vége helyett július végén marad élelem nélkül a jóság, mi lesz akkor? Tíz, husz, harmincezer forint értékű gulyákat, nyájakat ki vesz meg vajjon, mikor senkinek sincs egy szál takarmánya, de mindenkinek van eladó jósága? S ha egyszer az állat ki van éhezve, hogy hajtsák azt el több napi járóföldre a maga lábán? Mint a kimerült ka-

tonák, ugy hullanak ki egymásután a sorból, három-négy nap alatt nem marad a lábán egy sem, még messze a cél előtt ott pusztul el utközben az egész folt jóság sok büszke gazda minden vagyona.

A fiu apránként mindezt kiszedte az apjából és megértette. És egyszer csak rá-nézett az apjára és mintha valami kis gyermeki ostobaságot mondana, megszólal:

— Hát miért nem hajtsák ilyenkor azokat a jóságokat az erdőbe? Ott még bizonyosan van fü most is.

Az apja tágra nyitott szemmel nézett fiura:

— Kitél hallottad ezt? Az anyádtól talán vagy az ispántól?

— Csak ugy magamtól gondoltam, hogy az jó lenne!

— Bizony az jó lenne — felelt az apja — különösen, ha a város tanácsa megengedné.

Hát mért nem kéri?

— Kértük már, de nem tudni, mit fognak határozni.

Egy negyedóra mulva a tanya-udvarra értek.

Ott össze voltak gyülekezve az emberek egy idegen lovasember körül.

akik az ő javát emberies lélekkel nem kimélték. Legyen kegyetlen bíró, akkor igazságos lesz. S az igazságban majd enyhülést fog találni a multak szenvedéseire.

(r-a.)

A tarackkútegek.

— augusztus 9.

Esik az eső? Még nem. Megszűnt talán a takarmányhiány? Még nem. Súlyedt talán a buza ára? Az sem. Micsoda nagy szerencse érte még is Lukács László pénzügyminiszter urat, éppen most terjesztette be az ő kincses törvényjavaslatát arról, hogy fizessünk katonáknak 13 milliót tarackkútegekre. Nem tudjuk, hogy mire ez a nagy sietség. Hová kívánczik a közös tüzéség? Talán Nodzu generális segítségére? Vagy a macedoniai határon újból felkelt egy komitási, aki eddig mélyen aludt. Vagy sürgőnyt kapott talán a pénzügyminiszter ur a laassai dalai lamától, aki utólagos rendjeladás reményében tőle vár segédelmet az angolok ellen.

Csak nagy mozgósíthat olyan nagy elmét, aminő Lukács László, ilyen időben tizenhárom millió kidobására, amikor szárazság fojtogat, amikor inségről beszél ennek a hazának minden szülőtte.

Tudjuk mi azt jól, hogy ezt a tizenhárom millió nemzeti verejtéket nem a magyar képviselőház szavazta meg, hanem a lakajok birodalmi tanácsa: a delegáció.

A pénzügyminiszter tehát megnyilatkozott akarat végrehajtására vállalkozott csupán.

De miért olyan későn? Eső után? De miért olyan korán? Eső előtt? Hiszen nagy távolság van az eső előtt és az eső utáni korszak közt. Beleéhezett az ország a szárazságra és ime most jön a kormány gondos kertésze, a pénzügyminiszter ur és

A fiu lelkendezve szolt:

— A Hortobágyról jön, a számadó juhász küldte. A szenátus megengedte, hogy a Hortobágyról minden lábas jószágot behajtsanak az erdőbe. Hajnaira ideérnek a juhok, a gulyát délelőttre várhatjuk!

Négy négyszög mértföld erdeje van Debreczennek, 60–80 éves vágásokra bocsátva, gyönyörű tölgy- és bükkerdők ezek; sűrű lombjuk alatt évszázadok óta vastag televény halmozódott föl, s a kövér őstalaj, a föld zsirjának olyan kipusztíthatatlan gazdagságában duskálkodik, hogy egy-két évi szárazsának oda se néz. Óserdei bozóttá sűrűsödik ott a fű és a kuszó növények száz faja, felülről védi őket a magasba nyúló terebélyes lomsátor, alant gazdag nedvességgel látja el a gyökereiket az anyaföld. Az erdei legelőkön a nap perzselő lángjának, a légkör tikkasztó lehelletének hatalma megtörik, a természet őseréje nyilatkozik ott meg és pazarul kínálja dus kincseit.

1863-ban így mentette meg az erdő a pusztát, a fa az állatot, a czivis-vagyion millióit az előrelátó gazdálkodás. Mely évszázadok óta féltő gondokkal őrizte a nemes város erdeit, ápolta, vágásokra osztotta és mindennemű pusztításoktól meg tudta óvni. Mialatt más vidéken rengeteg erdőt hagytak kipusztulni, a debreczeni czivis év-

ami fű marad és ami tarló maradt: ime a nemzeti takarmányt összegerebiyézi és czipeli a kakuk Reichskriegs miniszterium palotájába.

Ne fadjuljon e elkeseredéssé a nerzet bánata? Ne növekedjék-e szilajsággá a nemzet elkeseredése?

Áll a magyar tarló reményének mesgyéjén és nézi és könyező szemekkel látja, hogy az ő nagy inségét miként változtatja vértanúsággá a cs. és kir. közös kormányzat.

„Debreczen“.

Zoltai Lajos könyve.

Zoltai Lajos, a városi levéltár nagyszorgalmi tisztje egy rendkívül értékes, tartalmas monografiával gazdagította legújabb igen szegény statisztikai és szociológiai irodalmunkat, amely munkásságának terméke egyelőre a „Magyar Gazdák Szemléjében“ jelent meg, de külön lenyomatban a napokban önállóan is kapható lesz; a szerző t. barátom szívességéből már munkálkodása alatt szerencsém volt megismerni az óriási szorgalmi fáradozás árán készült munkát s most megjelenésének küszöbén időszereinek vélem, hogy arra észrevételeimet megtegyem éseváros minden jóra való polgárának méltó figyelmét az annak idején megjelenő könyvre előre felhívjam.

A könyv, amint egy lelkes, tartalmas, rövid előszó mondja, azt kutatja, hogy „a feltöltött gazdasági veszedelmek“ hullám csapásai közt hogy áll Debreczen, mikor másutt megrendül, inog és súlyed a föld? mily mértékben jelentkeznek itt az eladósodás és az ingatlan birtokok ezzel együtt járó megmozdulása; e végből, hogy a kérdést a tudományos vizsgálódás rendszerében foglalhassa és a gazdasági igazságok megdönthetetlen következtetésségű sarkitételeit a tényekből kivonhassa, könyvét a következő öt fejezetbe osztja be:

I. mily összegre rug a határbeli ingatlanok (ház és föld) jelzálogi terhe;

II. mily összegre rug a lakosság által igénybe vett személyi esetleg dologi hitel összege;

III. mily összegre rug a lakosság adószolgáltatása és az előbbi két alakban rá nehezede adósság összeg kamatszolgáltatása;

IV. fejezet a határbeli birtokforgalom tanulságaival foglalkozik;

V. fejezet pedig a lakosság ingatlan és iagó vagyona értékének kipabatolásátával.

A mi szakba vágó irodalmunk igen szegény, pedig a fenti kérdések mind egyike nagyon lényeges, hogy gazdasági helyzetünkben az igazi tisztán látás helyzetébe juttassa az érdeklődő, nyitott szemekkel látni akarót; igaz, hogy épp a fenti kérdésekre megfelelni nagyon nehéz, mert mezőgazdasági statisztikánk (1895. évi VIII ik t.-ez.) dacára, hogy mezőgazdasági állam vagyunk, máig sem hasznavehető, igen hézagos; a milliókat, amik erre volnának szükségesegek, czélszerűbben véli a kormány a civilistára, vagy improduktív katonai kísérletezésekre felhasználni; ezért volt kénytelen Fellner is a maga hasonló természetű, nagyobb méretű művében sok helyt maga gyűjtötte astatokra, vagy magközelítő számításokra támaszkodni; ebbe a helyzetbe került a mi hazánk is, akinek, hogy a fennálló jelzálogi teher állapotot 1900 év elején kiszámíthassa, egyik ellenőrző módszerül azon fáradságos munkát kellett végrehajtania, hogy az akkor fennállott, körülbelül 10,000 darab telekkönyv teher lapjait átlapozta s azokból az akkor fennállott terheket óriási munkával összeírta; fogalmat alkothat ebből magának mindenki, hogymekkora fizikai fáradsággal készült egy hasonló munka a mai kezdetleges viszonyok között.

A fizikai nehézségektől és fáradozásoktól eltekintve, statisztikai munkák használhatósága, tudományos értéke, gyakorlati jelentősége csak akkor áll meg, ha az adatgyűjtés ellenőrzve van és más módszerekkel kiszámított adatok az egyes tételek helyességét megerősítik; a szerzőnek teljes elismeréssel kell adóznia abban a tekintetben, hogy ez irányban lehetőleg szigorúan tudományosan igyekezett eljárni és eljárása fellett mindig indokolt kritikát gyakorolt és az általa szolgáltatott adatok a való élet tényleges viszonyait tükröztetik vissza.

Minden statisztika arra szolgál, hogy belőle igazságokat vonhassunk le; ezekben a következtetésekből a mélyen gondolkozó szerző alapos életismerete, hosszas és gondos szemlélődésének értékes alapigazsagai vannak leraktározva; mindig tárgyilagos és a mellett, hogy merőben szigorú kritikával él és tudományos tisztaságu megkülönböztetéssel dolgozza fel a hangyaszorgalommal összehalmozott anyagot, elejétől végig vonzó és érdekes olvasmányt szolgáltat.

századok előtt már fát ültetett mértföldek szélességében, és büszke lehet rá, hogy az Alföldön nincs város, melynek erdőssége az övével egy napon említhető lenne.

Ezt a mentő munkát az idén elvégzi az erdő. Pár napja már, hogy megkezdtek az erdei legelők bérbeadását, ami azt jelenti, hogy a Hortobágyi pusztai lakossága nemsokára ismét bevonul a Cserébe, a halápi, guti fancesikái erdőrészekbe.

A fiatal fák hajtásai áldozatul esnek ugyan a kiéhezett jószágoknak — de mi az az egy évi visszaesés az erdő növényében, ha ismét husz-harmincz millió értékű élő vagyont lehet vele megmenteni?

Mily dus lakmározása lesz ott az elcsenevészett szegény állatoknak és mily friss erőhöz jutnak csakhamar! Az őszii vásáron szép pénzt láthat belőlük a gazdájuk.

A pásztortűz és a furulyaszó is beköltözik a pusztáról az erdőbe, mely 1863 óta bizonyára nem volt oly hangos, mint most lesz. A bojtár, ki eddig a csillagokat számlálgatva gondolt a szeretőjére, most a lombok suhogását fogja halgatni, s azon tündöklik, mert csillagot az erdő mélyén ugyan keveset lát. És itt eszembe jut egy béres fiu története, kit Sándor Janinak hívtak és akkortájt szabadult a katonasor alól. Egy másik béresnek a lánya körül taposta a földet, mindakettő egészséges, piros parasztszépesség volt, a tanyai nép

ítélete szerint nagyon illettek egymáshoz. A lányt Verának hívták és szapora könyvekkel siratta a legényt, mikor meghallotta, hogy a Cserébe küldik, ahonnan őszii vásárig vissza se jön. Mit csinál ő addig, ha hirt se hall Janiról? A szerelem azonban találekony és Vera is segített magán. Szép galambjai voltak, háromnak összekötötte lazán a lábát és feltette őket a Jani szekerére. Jani aztán megígérte, hogy minden harmadik vasárnap egy-egy galambot elereszt, üzenettel a szárnya alatt.

Az első galamb megjött három hét múlva. A szárnya alatt egy kis nefelejtá-bokréta volt — a fiu nem tudott tudniillik írni és így a virágra bízta az érzeit. Hatodik héten megérkezett a második galamb. Ennek türelenfű volt a hóra alatt. Ezt is megértette a lány és várt türelmesen.

A harmadik galamb azonban nem jött idejére. Vera nagyon nyugtalanzkodott. De a galamb csak késett. Az őszii vásár is itt volt már, a cseréről mindenképpen hazajött, akkor tudta meg csak Vera, hogy Sándor János elszegődött a harmadik határba. Megjött hova, hogy mért? nem adta bírál. Megjött azonban pár nap múlva az utolsó galamb is, a szárnya alatt egy rézkarika-gyűrűvel. Az volt a Vera jegygyűrűje.

A műben helylyel közel a tisztán a dolog érdemére tartozó tárgyi adatokon túl, a szerző egyéni gondolkodása is megnyilatkozik és ezekből a mult instituczióit becsülni tudó, modern nemzetgazdának helylyel közel magas szárnyalású elmélkedése ragyog elő, melyet lángoló fejszeret és a gazdasztársorsáért való aggodás jellemez; a dolgok helyes felismeréséhez tartozik csak, hogy a maga helyén gazdasztársainknak is megmondja a maga osztály hibáit, ami a mű tudományos értékét csak növeli.

Egyénileg részemről nem értek mindenben egyet az én t. barátommal, különösen a mi „a régi jó világ dícséretét” illeti; engedje, hogy idézzem a nagy Széchenyink szavait, (Hitel II. fejezet)... az a vagyos, ki magának s övéinek az élet számos javait mindenkor s mindenütt bizonyosan megszerezheti; ha ez megáll, úgy ma jobban él, jobban ruházódhatik akárki, mint ötven évvel ezelőtt; ma a vagyon elosztása sokkal kedvezőbb, mint a régi; hogy szociális tekintetben az utánunk következő harmadik, negyedik nemzedék reánk ösökkre, mint szegény páriákra fog visszatérhetni, ezt szintén valószínűnek tartom; de hisz ezért küdünk és ez éppen a nagy gazdasági kifejlődésnek az általános, legméltóbb célja.

Nem gáncoskodni akarok, hiszen a legteljesebb elismerés és nagybecsülés kijelentésével tartozik minden érdeklődő Zoltai Lajosnak ezért a munkájáért, melyet igazán óriási fáradsággal, hangyaszigorral és nagy tudással írt meg mindnyájunkat érdeklő, legéletbevágóbb viszonyaink feltárására; és megírta azt hivatott tudással, tudományos értékkel és mindenki számára élvezhetően és vonzóan; bárha ez a könyv vonná meg magát minden kis és nagy tanyaházban az imádságos könyv és a kamarakules mellett, ez már az érdeklődés felébredését, a magunk java iránt való érzék, a haladás megszületését jelentené.

En, aki hivatalból ismerem a nagy megterhelést, amit a gazdasztárs visel, úgy vélem, hogy a szerző igen jelentékeny szolgálatot tett városának ezzel az értékes monográfiával, amelynek az értéke a népszerszerűsödésével fog növekedni, a benne elhintett kincsek pedig akkor fognak kamatozni az olvasó közönségének, ha annak a tudatába átmennek; a szerző zárószavával végzem: takarékoság a fogyasztásban; óvatosság a hitelkeresésben és minél több produktív munka! ez legyen a társadalom jelszava.

Gaszner Géza.

Magyar levelezés.

— augusztus 9.

Tóth Kálmán debreczeni kereskedő és Sirokay Béla munkácsi kereskedő tiszteletreméltó őszinteséggel és nemes bátorsággal szálltak sikra nyelvünknek a kereskedelmi forgalomban való érvényesítése érdekében. Tóth Kálmánnak és Sirokay Bélának tökéletesen igazuk van, ellenben Radó Vi mos urnak éppenséggel nincs igaza és sajnálom, de egyszersmind csodálkozom is afölött, hogy a Schulverein szellemére való ez a vélemény épp hazánk fővárosában fogantatott, mert a capitale foetet piscis. Radó ur azt ajánlja, hogy a magyar kereskedők fogadják el a német kereskedők leveleit és azokra a levélírók *anyanyelvén*, azaz németül válaszoljanak. Ennek az abszurd követelésnek a jogosságát azonban ő maga dönti meg azzal az állításával, hogy a kereskedő angol vagy amerikai kollégáival angol nyelven, francia, svájci vagy Balkán-állambeli-ekkel francziául (ez utóbbi nem igaz), az

olaszokkal olaszul, stb. szokott levelezni. No lám, hát nem világosan bizonyítja ez Tóth és Sirokay követeléseinek jogosultságát? hát mi mik vagyunk akkor, ha az amerikai, a francia, az olasz kereskedő joggal megkövetelheti, hogy a saját anyanyelvén intézzék hozzá a kereskedelmi leveleket, mi azonban ezt — Radó ur szerint — nem követelhetjük meg és mivel a kereskedőink nem tudnak angolul, francziául, olaszul, hát tessék nekik eltérni, hogy *németül* írjanak nekik.

Nem fog ártani, ha a kereskedésben forgó dologra nézve a *nemzetközi kereskedelmi szokásokat* kissé ismertetjük. Tudvalevőleg a kereskedés kínálatból és keresletből, azaz eladásból és vételből áll. Aki idegen piacokon óhajtja áruát értékesíteni, az a kérdéses piacokon divó nyelven hívja fel áruira a figyelmét: Angliában angol, Németországban német, Romániában román nyelven szerkesztett árjegyzékeket tesz közzé, az illető országbeli kereskedők anyanyelvén hívja fel azokat a vételre, azaz a saját nyelvükön levelez velük. Ez általánosan bevett szokás, amelyre konzulátusaink is gyakran figyelmeztetik exportőrjeinket, ajánlva, hogy Romániába, Szerbiába, Bulgáriába ne küldözgessenek se német, se francia leveleket, hanem írjanak román, szerb, bolgár nyelven, mert más módon bizony nem csinálnak üzleteket.

Amit tehát a román, bolgár és szerb kereskedő, a nemzetközi kereskedelmi szokásokra támaszkodva, joggal megkövetelhet, azt megkövetelhetik a magyar kereskedők is; megkövetelhetik nevezetesen, hogy azok a külföldi kereskedők, akik áruikat nálunk elhelyezik, a magyar kereskedővel magyarul levelezzenek, mert hiszen nekik áll érdekükben, hogy velünk megértethessék magukat, arra pedig semmi módon sem kötelezhetnek minket, hogy a kedvükért németül megtanuljunk. Másiként áll a dolog, ha mi óhajtunk valamit a külföldön értékesíteni; ez esetben bizony a német kereskedővel németül, az olaszszal olaszul, a törökkel Mohamed nyelvén kell leveleznünk és eszünkbe sem jutna magyar levelet írni annak a külföldi kereskedőnek, akinek gyümölcsöt, baromfit, tojást, ágytollat stb. akarunk eladni.

Azt hiszem, tisztáztam a kérdést s megjelöltem a helyes elvi alapot, amelyet a gyakorlati életben követnünk kell. Ez abban áll, hogy akitől mi árut veszünk, akinek ennélfogva hasznát juttatunk, az — a nemzetközi kereskedelmi szokásokhoz alkalmazkodva — magyarul beszéljen velünk; küldjön hozzánk magyarul tudó vigéczet, magyar áruajánlatot, magyar számlát, fogadja el és magyarul intézze el üzleti leveleinket; ha pedig ezt tenni nem hajlandó, vigye áruát oda, ahol a kereskedők anyanyelve német, vagy ahol a kereskedők megtürik hazájuk nyelvének eltiprását.

Egy felső keresk. iskolai tanár.

TARKASÁGOK.

Agglegény-adó.

Édes öregem!
Gyötör a láb s az az átkozott esz is szemtelenül hasogatja a lábamat, így hát

hiába vársz a klubba. Otthon töltöm az estét, annyi esztendő után ismét otthon, elszórakozva a vén eselédemmel s közben nagyokat pöfékelve legkedvesebb házi pipából. Mondhatom: jó előre is borsódzik a hátam, arra gondolva, hogy estére rab leszek, közönséges férji színvonalon álló fegyencz. De a csusz még Kamillán is tul-tesz, aki pedig „csillagnak” is, kedveritőnek is elsőrangú s göcsösebben tart fogva minden éjféli szerelmeknél.

Pedig akadt volna mára is egy kis diskurzusunk. Bennünket pláne nagyon közelről érdeklő. Talán te is olvastad, hogy egy erdélyi kedves öreg ur az agglegények megadóztatása mellett foglalt állást a törvényhozásban és előre is megígérte lelkes pártfogását, ha a pénzügyminiszter ezt az adót fejünkre mérné. Az érvelése... Főleg-leges beszélni róla, hiszen billiószor meg-írták, elmondták, hogy a családos ember élete egy viszonylik az agglegényéhez, mint a magyar néptanító fizetése a Morgan-Rothschild egyesült vagyonhoz.

Valahányszor ezt állították, soha sem akadt védőhang mi mellettünk. Boldog család tüzhelyek körül pedig átkos szavakkal emlegették lányos mamák az agglegények bűneit, ledérségét, haszontalanságát és főleg azt a makacsságot, amit a nőülési rendszer ellen kifejtenek. Es elterjedt a gonosz hírünk, rossz nevünk. Csaknem úgy perszifálunk bennünket, mint az olasz brigant vagy mint Eötvös Károly a szakértő muzsikusokat.

Bizonyára kell tennünk valamit. S én már határoztam is. Rőpiratot teszsek közzé az agglegények védelmében. Néhány oldalas lesz mindössze, de komoly és lecczófolthatatlan. Kimutatom, hogy az agglegények terhe elviselhetetlen, hogy képtelenek vagyunk immár eleget tenni legelőnyös polgári kötelezettségeinknek s rövidesen bemondjuk a teljes csődöt — ultimóval és fedáksárral.

Kérlek, öregem, ne csóválj gondokban megkopaszodott billiárdgolyóbiscdat. Sohse félj a kudarczól. Érveim döntő erejűek. Ime:

Első tétel: Agglegények keresetéből élnek a kisebb polgári családok. (Itt kénytelen vagyok a megokolást mellőzni.)

Második tétel: A modern Muzsák s mindazok, kiket nevezett mitológiai istennők részint homlokon, részint másutt csókoltak meg, — fölünk, belőlünk, rólunk, nálunk, sőt legtöbbször nélkülünk élnek és gyarapodnak. Tessék most kiszámítani, hány „tehetséges kezdőt” ruházunk föl a mezők lilomával.

Harmadik tétel: Nyáron egyedül mi tartjuk pezsgésben a kulturtörkévéseket. — (Ide mellékelni fogjuk összes pezsgő-számláinkat.)

Negyedik tétel: Átlagos számítással egy agglegény naponta hat pinczért lát el borralalóval, egy házimestert kápu pénzzel, ellenesetben a gőzfűrdő háziipart fejlesztő gőz- és izomerővel.

Ötödik tétel: Ki gondoskodik átutazó és erkölcsiekben szűkölködő szalmaöveggyék pillanatnyi fölségezéséről, ha nem a mi szövetségünk, mely Amerika leg hatalmasabb trösztjeivel méltón vetekedhetik.

Nem bizonyítok tovább. Ha érveink nem tudják meggyőzni az ellenünk esküdt tábor, akkor nincs más hátra, mint megfenyegetni ellenségeinket:

— Vigyázzanak, mert megnősülünk valamennyien s akkor kit fognak vádolni s hoppon maradt leányok, a gondterhes családapák és a tehermentes aggszűzek? Gondolják meg, kérem, mielőtt kimondják a döntő szót.

De van még egy ötletem. Határozza el a klub, hogy önként fizet agglegény adót — a tagok illendő és könnyekkel egybekötött eltemetése javára.

Ölél beteg karátod stb.

Drsin.

NAPI HIREK.

— **Ég az ohati erdő.** A város tulajdonát képező ohati erdő déli 11 óra óta lángokban áll. Az erdőégésről az értesítést Erdélyi esendőrőrmester déli 11 órakor küldötte Debreczenbe a bűnügyi osztályhoz. A távirat 12 órakor érkezett és a bűnügyi osztálytól a polgármesterhez küldték. A távirat csak annyit mond, hogy az erdő lángokban áll és az egyéki lakosság a helyszínén van, fáradozik a tüzet oltani. A polgármester intézkedésére a tűzoltóság kirendeltsége a délutáni vonattal Ohatra megy, hogy a veszedelmes tüzet megfékezze. Az erdőégése, mely 100 hold terjedelmű és legnagyobb részt tölgyekből áll, érzékeny veszteség a városra, mert a nagy Hortobágyon ez az egyedüli erdő és ebből fedezték a különféle faszükségleteket. Miként keletkezett a tűz, még nem tudják, a távirat erről nem emlékezik meg.

— **A községi iskolaszék üése.** A községi iskolaszék holnap délután 4 órakor Kovács József polgármester elnöklésével ülést tart.

— **A király születésnapja.** A király születésnapjának ez idei évfordulóját ünnepi istentiszteletekkel ünnepli meg Debreczen város közönsége. A városi tanács nevében Kovács József polgármester a következő meghívókat küldte szét: Értesítés. Első Ferencz József apostoli királyunk Ó Felsége születésének ez évi évfordulati napján, f. 1904. évi augusztus hó 18-án, a reformátusok nagytemplomában reggeli 8, a római kath. templomban reggeli 9 órakor és az izraeliták imaházában (Deák Ferencz-utca) délelőtt 10 órakor hálaadó istentiszteletek tartatnak, amiről tisztelettel értesítem. Gyülekezés a városháza nagytanácstermében reggeli hét és fél órakor. Debreczen, 1904. aug. 9. Kovács József, polgármester. — A római kath. templomban dr. Wolafka Nándor püspök, az izr. imaházban Krausz főrabbi fog alkalmi beszédet tartani.

— **A 17 millió kölcsön.** A városi törvényhatósági bizottság a múlt héten tartott gyűlésén kimondta, hogy a 17 millió kölcsönt felveszi és elfogadja az Osztrák-Magyar-Bank ajánlatát, mely a jelenlegi pénzügyi viszonyok mellett a városra nézve a legelőnyösebb. A városi tanács a törvényben előírt 15 nap lejártá után, mely idő alatt a közgyűlési határozat ellen felebbezéssel lehet élni, a közgyűlés határozatát jóváhagyás végett felterjeszti a belügyminiszterhez.

— **Óvakodjunk a szeptolvajoktól.** Azaz, hogy más tolvajoktól is. Mert vannak most városunk falain belül minden rendű és rangú tolvajok, a csirkefogóktól kezdve fel egészen a betörőkig. Két fontos ok csodította ide a sommás eljárás útján történő vagyonszerzés törekvő munkásait. Egyik az, hogy megkezdődött a híres debreczeni vásár. Ami nekik arról híres, hogy kis forgalom mellett nagy haszonnal jár. A másik az, hogy úgy telekürtöltük az egész világot, beleértve az okkupált tartományokat is az-

zal, hogy milyen tehetetlen rendőrségünk van, hogy a „szabad kézmű” iparüzői (értsd: elkezelési munkások) Eldoradónak tekintik Debreczont, ahol lophatnak kicsinyben és nagyban, vasuton és talyigán, vásáron és lakásban. Az újságok tele vannak „Elveszett” című hirdetésekkel, amelyekben az illető pénztárcza, brilláns függő, zsebóra stb. becsületes megtalálójának illő jutalom ígértetik. Milyen jóízű kacagnak ilyen híreknek az olvasásán azok, akik egész pontosan megtudnák mondani, hogy hol és mikor „veszett el” a kérdéses értéktárgy. Csak tegnaptól ma reggelig a következő ebbe a rubrikába vágó esetekről értesültünk: Egy urihölgynek a Szatmár felől érkező vonaton „elveszett” egy több száz korona értékű brilláns fülbevalója. Ifj. Ozory István joghallgatónk „eltűnt” lakásáról ezüst tulaórája láncostul is zsuzsukkal 100 korona értékben. Seres István iparosnak hazamenet egy beleütköző alak kímetszette a zsebét és elemelte árczáróját 6 K 50 f. tartalommal. — Két arany karperecz elveszett a Boeckay-kerti táncmulatságon. Szimesák Józsefnének ellopták 39 koronáját, Bogotán Mihálynak két értékes klarinétját. Mindezeknek tetejébe meg a múlt éjjel a Jókai-utca 4 számú házban betörők garázdálkodtak és 50 korona értékű élelmi szereket és húst vittek el a kamarából. Szóval működik az „erős kéz” vigan, mit sem törődve ezzel a fene nagy meleggel, amely úgy látszik, rendőreink éberségét teljesen elnyomja.

— **Tolvaj vevő.** Adler Simon üzletében meg vásárolni Nyiri János meg özv. Varga Klára határbeli lakosok. Vásárlás közben az öreg Nyiri egy vég kartont a szür alá csusztatott. Mikor az üzletből kijöttek, Nyiri szüre alól kilógott a karton vége. Egy rendőr meglátta, megszólította, mire Nyiri egy forintot ígért a rendőrnek, ha hallgat. A rendőr látszólag beleegyezett s szépen becsalta a központra mindkettőt. Most aztán Nyiri ellen is, meg az asszony ellen is megindult az eljárás.

— **Elhunyt urinő.** Debreczen előkelő társadalmának gyásza van, amint azt a következő gyászjelentés is jelenti: Fájó bánattal telt vérző szívvel tudatják klobusitzyi és zétényi Klobusitzky Géza, mint férj, benedekfalvi Benedikty Lajos és neje kézdipolyáni Simon Mária mint szülők, klobusitzyi és zétényi Klobusitzky Andorné, benedekfalvi Benedikty Alexandrine mint testvérek, a felejthetetlen drága, hű hitvesnek, szerető gyermeknek, jó testvérnek és rokonnak klobusitzyi és zétényi Klobusitzky Gézáné szül. benedekfalvi Benedikty Melanienak élete 33 ik, boldog házassága 6-ik évében, 1903 augusztus hó 7-én délután 2 és fél órakor hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hűlt tetemei folyó hó 9-én, délelőtt 11 órakor fognak a monostorpályi családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Monostorpályi, 1904 augusztus 7-én. Sógora és sógora: Klobusitzky Erzsébet férjével tiszaujhelyi Ujhelyi Tamással és gyermekeivel, Klobusitzky Mária férjével ludányi Bay Sándorral és gyermekeivel, Klobusitzky Andor fiával.

— **Szivarelárusítás a vendéglőkben és kávéházakban.** A magyar vendéglősök országos szövetségének tavalyi közgyűlése elhatározta, hogy a dohánykülönlegességek eladási engedélyének vidéki szállók, vendéglők és kávéházak részére való kieszközölése iránt kérvényt intéz a pénzügyminiszterhez. Gundel János szövetségi elnök a kérvényt be is nyújtotta a miniszterhez, aki most értesítette a pénzügyigazgatóság útján a szövetség elnökségét, hogy a kérelemnek helyt adott.

— **Dohánybevéltő új főnöke.** A helybeli kir. dohánybevéltő hivatal vezetését Gartner Fülöp kezelő már átvette. A tisztviselő társai a társadalom által mindenütt közszeretben lévő főnökben a gazdaközönség is olyan erős nyert, akinek egyé-

niségében a felsőbb hatóság intézkedését örömmel üdvözölhetni.

— **Eljegyzés.** Szigemeth Károly máv. üzletvezető neveltes, felügyelő, nagy üveltségű kisasszony leányát Fridát, vasárnap jegyezte el Mihálits Pál h.-szoboszlói vasuti állomásfőnök.

— **Halalozások.** Legutóbbi kimutatókunk óta az anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Zimányi József róm. kath. 2 hónapos, Nagy Lajosné Csipke Eszter ev. ref. 42 éves, Püspök Zoltán ev. ref. 10 hónapos, Kugyela Károly róm. kath. 4 éves, Kovács Eszter ev. ref. 16 éves, Stenczinger Jenő róm. kath. 34 éves, Kuk Mihály gör. kath. 44 éves.

— **Az éhínség küszöbén.** Kolozsváról írja tudósítónk: A szárazság miatt bekövetkezendő éhínség enyhítésére itt bizottság alakult, mely a mai nap tartott értekezletén kimondta, hogy a gazdáknak az utolsó árakban való legeltetés és a lombtakarmány gyűjtése engedélyezendő s a mezőn a termények felügyeletére nagyobb gond fordítandó. Kimondatott továbbá egy kenyérszító bizottság létesítése, mely barna lisztet vásárolva, kenyeret süttet. Ingyen csupán a munkaképteleneknek ad, a szegényebb osztályuaknak önköltségen. A kenyeret a katonai sütődékben sütteti. A foglalkozás nélkülieket a városból eltoloncoltatják szociális szereket fokozott elővigyázattal vizsgálják. Elhatározták továbbá, hogy a kormányt felkéri, hogy a tervezett nagyobb építkezéseket (a színház, az egyetemi könyvtár) mielőbb kezdesse meg. Kimondatott aztán, hogy lépések teendők, hogy a gazdasági szeszgyárak termékeit legyen szabad a gazdaságokon kívül is használni, hogy a kisgazdák szervezetet alakítsanak a takarmány olcsóbb beszerzésére és kiosztására. Tervbe vétetett az ideai szokásos kivilágítás megváltani és annak költségeit az inségesek pénztárába adni. Elhatározatott egyúttal, hogy minden tánc mulatság külön megadóztatik e pénztár javára. Az ingenkenyér- és tejszító-bizottság rögtön megalakult, hogy a gyűjtést jókor megkezdje.

— **Feljelentett komédiások.** Mintegy 50 vásári komédiást jelentettek fel a rendőrbiztosok. Ugyanis a komédiások már napok óta Debreczenben tartózkodnak, de még egyikük sem jelentette be lakását. Most aztán valamennyit bejelentési kihágásért megbüntetik.

— **Megölte a feleségét.** Véres családi dráma történt Czeglédén. Mádi Balázs városi rendőr már régóta rossz viszonyban élt feleségével, aki kikapós menyecske volt. Napirenden voltak közöttük a veszekedések. Tegnap délután aztán az ittas állapotban hazatérő Mádi hűtlenségen érte feleségét, mire szolgálati kardjával az asszonyt mellbe döfte. Az asszony azonnal meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— **Haragos gólyanéni.** Ma reggel a Nyugoti-utczán Nagy Zsófia szülésznő minden ok és előzetes bevezetés nélkül megátadta az ott őrtálló rendőrt s alaposan legazemberezte. Ugy látszik, hogy a gólyanéninek valami kellemetlensége volt a rendőrséggel s most így akart bosszút állani a rendőrségen. Ezért természetesen ismét a rendőrséggel lesz baja a haragos gólyanéninek.

— **„Jókai Onképző Kör” felolvasó estélye.** Amint már lapunk előbbi számában megírtuk, a debreczeni képzőiskolák felsőbb tanulóinak „Jókai Onképző-Köre” folyó hó 13-án szombaton tartja zártkörű felolvasó-estélyét, amely táncmulatsággal van egybekötve, a Boeckay kerti Vigadóban. Az előkelő közönség nagyon érdeklődik ezen estély iránt és a rendezőség is mindent elkövet, hogy a közönség jól találja magát. Indulás Debreczenből a szombaton este 6 óra 56 perczkor induló rendes személyvonattal. Jegyek előre vált-

hatók a rendezőség tagjainál és este a pénztárnál, ugyisint a kollégiumi széniori hivatalban. A megbívíó jegyváltásnál előmutatandó, mivel az estély zártkörű.

— Állatbetegségek a megyében. Hajdúvármegyében jelenleg a következő állatbetegségek vannak: lépfene: hajduböszörményi Felsőjózsa; veszettség: hajdúszoboszlói Tetétlen; takonykór és bőrféreg: hajdúszoboszlói Nádudvar; ragadós száj- és körömfájás: hajduböszörményi Nádudvar 2 t., központi Tiszacsépe 1 t.; rühkór: hajdúszoboszlói Nádudvar 3 u. ló, Hajdúnánás 1 t. ló; sertésvész: hajdúszoboszlói Tetétlen 1 p.

— Nagy idők tanuja. A Debreczenben lakó öreg Szabó Jánost tegnap kísérték ki egyenruhás honvéd társai a szabadságharcot végig járt, összetépett selyem lobogó a'att a temetőbe. Alig van nap, hogy ki ne düljön itt-ott az országban egy-egy ősz bajnok, aki vért hullatva harcolt a szabadságért. Lassanként megtérnek valamenynyien Kossuthoz, akinek itt a földön vitéz katonái voltak.

— Csavargó családok. Hadadi Rózsa kabai és Bajti Teréz szatmári illetőségű családok hely nélkül csavargtak. Mindkettőt illetőségi helyükre toloncozzák.

— Elfogott zsebtolvaj. Ma délelőtt az ékszerkereskedésekben egy ezüst óraláncot árult Bozsányi Botos Károly. — A rendőr meglátta és elfogta Botosot, mint a városból több rendbeli zsebmetszés és csavargás miatt kiiltott egyént. Most az óralánc tulajdonosát keresi a csendőrség, mert Botos az óralánc eredetét igazolni nem tudja. Épen jökor csipték el a veszedelmes zsebmetszőt, ki a nagy vásárra jött Debreczenbe.

— Védekezés a hőség ellen. A meleg évszak beálltával mindnyájan panaszkodunk, hogy alig bírjuk a rettenetes hőséget elviselni. Az idén különösen sok okunk volt a panaszkodásra, mert ilyen tartós és rettenetes hőségre alig lehet visszaemlékezni. És az iszonyú hőség dacára alig védekezünk ellene. A helyett, hogy mindent felhasználnánk ellene, a rendes életmódot folytatjuk. Ép úgy hordjuk a sötét színű öltönyöket és kalapokat, mint télen és tavasszal. Ebben csak a hölgyek tesznek kivételt, de a hölgyek sem azért, hogy a meleg ellen védekezzenek, hanem a barátnőik „öröme.” A táplálkozással ép olyan keveset törődünk. Mindegy akár hideg, akár meleg van egyforma ételeket eszünk. Még szebb azonban az „üdülésre szánt” fürdőhelyeken a szokás. Ahelyett a fürdővendégek reggel, a kellemes és hűvös időben sétálnak egyszerű és könnyű ruhákban, a legnagyobb hőségben, délben tizenkét óra felé mutatkoznak elegánsan kiöltözködve és nehéz selyem ruhákban, félkilós valódi vagy hamis — ez a gyakori — ékszerekkel és így „üdülnék”. A fürdőigazgatóság pedig mindenben kezükre játszik az üdülnőknek, mert a térszere este helyett, a mikor az idő a legkellemesebb, már délután 3—4 óra felé kezd szórakoztatni. De mire is való a fürdőhely, ha nem arra, hogy az új toilletéket mutatni lehessen. A hőség ellen a lakásokban a helyes szellőztetéssel is lehet védekezni. Egész nap osukva kell tartani az ablakot, hogy a „friss levegő”, az irtózatoss hőség ne jöhessen a szobába és csak este szabad az ablakokat kinyitni, amikor a levegő már egy kissé lehűlt. Épp ily hasznosak a dupla ablakok is, amelyek meggátolják a hőségek a lakásban való behatolását. Gyakori mosdások, fürdés és a fejre való hideg borogatások is nagyon előmozdítják a hőség elviselhetőségét, nem is szólva a könnyű és egyszerű ruha viseletéről sem.

— 1000 drb. „King” cigarettahüvely 1 frt. „King” parafával 180 Egyiptomi különlegesség King 120. Valódi Egyiptomi Pharao 150 kapható kizárólag Mentze Henrik ujdonságok áruházában.

— Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy haz. Állandó fényképtárlás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

Ejjei támadás.

— augusztus 9.

Tegnap Fráter dr. érmihályfalvai orvos félholtan hozta be Debreczenbe Horváth Balint geszterédi születésű 41 éves dohányost. Horváthot kiszállították a pályaudvarról a közkörházba, honnan azonnal jelentést tettek a rendőrségre.

A rendőrségről Szombathy János rendőrfogalmazó ment ki késő éjjel a kórházba, hogy a súlyos betegen fekvő Horváthot kihallgassa.

Horváth Balint szaggatottan beszélt a beszéd közben többször ájult el. Vallomása a következő:

Elmondja, hogy Érmihályfalva mellett egy tanyán dohányos. Vasárnap este a Lovassy Dániel tanyáján a cselédség táncmulatságot rendezett, melyen Horváth is ott volt. A mulatság végével Horváth átment a szomszéd tanyára. Utközben leült az árokparton, hogy a csizmáját lehuzza. Ekkor hirtelen hátulról valaki egy ütést mért a fejére. Az első ütést csakhamar több is követte és mire a tanyabeliek segélyére mentek, már akkor Horváth össze vissza verve, csaknem félholtan feküdt a földön.

Az éjjeli támadó Horváthnak egyik régi ellensége, Balogh János cseléd volt, ki a mulatságról hazatérő dohányost megleste és hátulról megtámadta.

Az összetört embert Érmihályfalvára vitték, hol Fráter dr. ottani orvos sebeit bekötözte.

Mivel azonban a Horváth állapota egyre rosszabbra fordult, tegnap este maga a kezelő orvos beszállította a debreczeni közkörházba.

A kihallgatásról Szombathy rendőrfogalmazó jegyzőkönyvet vett fel és áttette az ügyet a debreczeni kir. ügyészséghez, hol megindították a vizsgálatot.

A súlyosan sérült Horváthot a kórházban ápolják. Állapota életveszélyes.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 9.

A képviselőház mai ülésén elfogadták harmadszori olvasásban az anyakönyvi törvény módosításáról, valamint a madaryk védelméről szóló törvényjavaslatokat.

Ezután a *mentelmi ügyeket* tárgyalták.

Baghy Bélát, akit választási megvesztegetésekkel vádoltak, a Ház (nem adta ki, mert zaklatást lát fenforogni).

Bartha Miklóst, habár Olay Lajos politikai zaklatást lát ebben az ügyben, kiadják.

Lendl Adolf dr.-t párviadal vétsége miatt kiadják.

Kaas Ivor báró mentelmi ügyéhez felszólalt Eötvös Károly. Ellenkezte a kiadatást, mert Kaast sajtóügyi vétségért, politikai okok miatt

zaklatják. Különben is a Ház határozatképességét kétségbe vonja, mert csak kevesen vannak jelen.

Elnök felfüggeszti az ülést. Majd ismét megnyitja és megállapítja a Ház határozatképességét. A Ház többsége Kaas Ivor báró kiadatását határozta el.

Harcz a vadászokkal.

Lugos, augusztus 9. Dr. Batta Miklós Frassó-Szörénymegye főispánjának titkára a Retyezát erdejében vadászott. Eközben három orvvadászra bukkant, akik támadólag léptek fel ellene. Mindkét részről lövések történtek. A főispáni titkár és vadászai sértetlenül maradtak, de az egyik orvvadász a mellébe golyót kapott és rögtön meg is halt. — A többiek elfutottak. A hivatalos vizsgálat kiderítette, hogy az orvvadászok egyszerűen veszedelmes utonállók is voltak.

A pápa élete ellen törnek.

Budapest, augusztus 9. Rómából érkeznek az a nagy nyugtalanságot keltő hírek, hogy a római hatóságok értesítést kaptak arról, hogy három spanyol anarchista Rómába indult azzal a szándékkal, hogy a pápát megöljék. A hatóságok megtiltották minden óvatlanul.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása

	aug. 9
Buza októberre	10.88
Buza 1905 májusra	11.03
Rozs októberre	8.45—8.46
Tengeri októberre	7.35—7.36

Elfogott rablógyilkosok.

— augusztus 9.

Saját tudósítónktól.

A múlt hónap 28-án Orosházán meggyilkolták Fehér Antal jómódu gazdaembert és a lakásán talált összes pénzt elrabolták. A csendőrség a legerősebb nyomozást indította meg, mely tegnap eredményre vezetett s a rablógyilkosokat Tenkén tegnap letartóztatták.

A nyomozás alkalmával a gyilkosság szálai Tenke felé vezettek. Megkeresték az ottani csendőrséget, hogy a legszelebb körben indítsák meg a vizsgálatot. Varga János csendőr őrsvezető vezette a nyomozást s a tettesek tegnap már kezei között kerültek.

A főzinkos Titező Mihály, ki a Tenke melletti Petegd községben lakik s a gyilkosság előtt Fehér Antalnál volt alkalmazva, mint szolgalegény. — Oly terhelő körülmények merültek fel ellene, hogy teljes bizonyossággal meg lehet állapítani, hogy a borzalmas tettet ő követte el. Letartóztatták büntársait is Popovits János petegdi és Dombrova Juon kisházai lakosok személyében.

A kihallgatás alkalmával beismerték, hogy a borzalmas rablógyilkosságot ők követték el. Fehér Antal 28-án egyedül maradt otthon. Már rég lestek erre az alkalomra. Éjnek idején betörték lakására, száját kendővel bedugták, amitől aztán csakhamar megfult. Ők ezalatt magukhoz vették ami pénzt csak találtak a lakásban, aztán nyugodtan hazajöttek Tenkére.

A gyilkosokat átkísérték a nagyváradi kir. ügyészség fogházába.

SZINHÁZ.

A máramarosszigeti előadások.

A *Sarsum corda* és Sötétség eredeti tarsadalmi drámák komoly művészete után szintársulatunk drámai személyzete csütörtökön átesapott a vidám hangba. Herbelin papát adták elő, ezt az ötletes francia bohózatot. Ebben lépett fel ez évadban először a szigeti színpadon Habnel Aranka. Nyugodt, elegáns, otthonos volt, mint mindig, — írja róla a „Máramaros”, — beszéde természetes, mozdulatai kecsesek. Ő volt az est fénypontja. Szabó Irmát is nagyon kiemeli a lap, aki még több bajt és kedvességet hozott magával, mint amennyit utóljára láttak nála a szigetiek. Minden jelenete egy-egy bájos idyll, mely megkapó közvetlenséggel hat szemre, fülre egyaránt. Palágyi Lajost is most ismerték meg ott és nagy művészi kvalitásai felől a legnagyobb elismeréssel szólnak. — Jeszenszkyne, Menzáros Margit, Arday Ida, valamint Csiky, Sebestyén, Pataky, Krémer vezetik a drámai előadásokat diadalra. — Szombaton a „Drótostót” című operettben Rózsa Lili hódította meg énekével, játékaival, tánczával és különösen egyéniségének bájjával a közönséget. Az e heti műsor a következő: Kedd, először: Annuska, vigjáték. Szerda, először: Feeskék, operett. Csütörtök, először: Egyenlőség, fántázia. Péntek: Fatinitza, operett. Szombat: Ocskay brigadéros, történeti színmű. Vasárnap d. n.: Lotti ezredesi, énekes bohózat; este: Asszony verve jó, népszínmű.

A pétervári merénylet.

— augusztus 9.

A Plehve ellen intézett merénylet alkalmából az orosz rendőrség ismét szégyent vallott: nemcsak, hogy sejtelve sem volt arról, hogy a merényletre készülnek, hanem a gyászos eset előtt még alig néhány nappal arról biztosította a rendőrség Plehvet, hogy egészen nyugodt lehet, nem fenyegeti semmi veszedelem. Az eddigi vizsgálat nem ért el semmi pozitív eredményt. A merénylő, a ki orosz ember, nyugodt és határozott hangon mondogatja:

— Tőlem egy kukkot sem fogtok halani arról, hogy ki és mi vagyok. Nyomozzatok magatok!

Ilyképpen még hetekig, sőt hónapokig tarthat, amíg a merénylő kilétét megállapítják. Abból pedig, hogy sok gyanús embert letartóztattak, semmi haszna sem volt a nyomozásnak; mert az összeesküvés számai egészen más irányba vezetnek. Minden olyan hír tehát, amely nagy összeesküvés felfedezéséről szól, koholmány, a mit gyakran maga a rendőrség hoz forgalomba. — Kormánykörökben nagy elkeseredést szült, hogy az állami rendőrség éppen ilyen fontos esetben mondott esődöt annyira, hogy azt is beszéljük, hogy az állami rendőrség nemcsak egy minisztert, de még magát a a czárt sem tudja bombamerénylettől mególtalmazni.

Azt a hirt, hogy Plehve gyilkosának büntetését kinyomozták, úgy látszik, maga a vizsgálat czáfolja meg. Elfogtak ugyan egy Sikorski nevű zsidóembert, aki a Néván esónakáza egy titokzatos tartalmú ládikát a folyóba süllyesztett és a csónakosnak tíz rubel boravallót adott, de bár ez az ember büntetett előéletű, mégis minden körülmény ráczáfol arra, hogy részt vett volna egy nihilistamerényletben. A gyöngén előrehaladó vizsgálat az új miniszter kinevezését is

késleltette. Felsőbb tisztvelői körökben sokat beszélnek a czárnak arról a szándékáról, hogy a belügyminiszteriumot a jövőben kétfelé osztja: elkülöníti tőle a rendőrmiszteriumot, amelynek vezetését állítólag Kleigelsz tábornokra, a mostani kievi főkörmányzóra bizza. Belügyminiszterjelöltül Muravjevven kívül Jbelenszki herceget, továbbá Stürmert, a miniszterium gazdasági osztályának eddigi vezetőjét is emlegetik.

A miniszter választásnál a czárt inkább az illető jelölt személyes odaadása, semmint szellemi képessége vezeti. Ő tehát úgy akarja vála ztani a minisztert, mint másból a szolgát szokták. Péterhofban még eddig nem jutottak szilárd elhatározásra, Muravjevvet és a többi jelöltet külön kihallgatásra hívták már ugyan Péterhofba, de a czár még nem beszélt velük a kinevezésről.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A n i becsület. Igen érdekes döntést hozott most egy rágalmazási pörben a büntető járásbíró. Köztudomású, hogy a törvény erősen védelmébe veszi a női becsületet és ha valaki ezt megtámadja, a bíróság, a törvény rendelkezése szerint, feltétlenül bűnösnek mondja ki és elítéli meg abban az esetben is, ha a támadás, illetőleg a sérelmes állítás teljesen alapos. Ha például egy nőről azt állítjuk, hogy kikapós és ezt az állításunkat akár harmincz szavahihető tanuval bizonyíthatjuk, a törvény nem engedi meg az állítás valódiságának bizonyítását, hanem csak az képezheti a döntés tárgyát, vajjon a „kikapós” kifejezés becsület sértő-e és használta-e a vádlott? Ha igen, tekintet nélkül az állítás valódiságára, elítéli azt, aki a kifejezést egy nővel szemben használta. Eppen ezért érdekes és figyelemreméltó a büntető járásbíró utóbbi ítélete s főképpen annak indokolása.

Blaha Sándor irnokot rágalmazás, illetőleg becsület sértés miatt följelentette Mayer Ferenc lakatos, mert Blaha több tanu jelenlétében azt állította, hogy neki viszonya volt a Mayer Ferenc nővérel. A panaszos ügyvédje a vádlott szigorú megbüntetését kérte. Hivatkozott egy analog esetre, mikor N. lipótvárosi kereskedő ugyanezt állította egy bérzeügynök fiatal feleségéről, amiért aztán a büntető törvényszék főlebbviteli tanácsa két napi fogházra ítélte el a kereskedőt rágalmazás miatt. A pörbeszéd megkérdezése után a járásbíró Blaha Sándort fölmentette a vád alól, mert egészen más elbírálás alá esik, ha nős férfi állít ilyet, vagy nőtlen ember férjes nőről. A konkrét esetben a vádlott nőtlen, fiatal ember, a panaszos huga pedig férjhez adó leány. Abban pedig egy leányra nézve nincs semmi meggyalázó dolog, ha viszonya van egy házasulandó fiatalemberrel. Az ítélet ellen a panaszos föllebbezést jelentett be.

Milliomos művészek.

aug. 8.

Néhány het mulva Coquelin, a világhírű párizsi művész, átme gy Amerikába s bizonyára sok tapsot és dollárt fogott szerezni. Az amerikai impresszárió mesés összegeket fizet ezért a vendégszereplésért Coquelinnek.

És ez alkalommal ismét felhangzik a felkiáltás: „Abszurd dolog, ilyen összeget fizetni egy komédiásnak. Geseink mégis okosabbak voltak s kellő értékére redukálták a szórakozásaikat.” Ezekre az ósokra azonban alaposan rávilágít a londoni Daily Mall.

Az antik Rómában, írja az angol lap, minden nagy színész milliókat szerzett a művészetével. Lyden összeállított egy statisztikát azokról a vagyonokról, amelyet az ó-kor művészei hagytak hátra.

Dyonisia például, a híres tragika, 200 000 sestercius, vagyis körülbelül 50 000 koronát kapott egy szezonra az ókori Rómában.

Pnoebe Vocondia, az akkori idők leg-híresebb színpadi csillaga, 170.000 sesterciusot kapott.

Aesopus, a híres római színész, 5 milliót hagyott a fiára.

A nagy Roscius, Sylla barátja 500.000 sesterciusot kapott évenként a fellépéiért.

Jason, a színész, egyetlen tánczáért, amelyet Crassus triumvir előtt eljejtett, a gavallér mecenázástól 6000 koronát kapott. Az igaz, hogy elég penze volt Crassusnak a műpártolásra; mint a történelmi feljegyzésekből tudjuk, egy alkalommal 4 milliót adott kölcsön Caesarnak az adósságai kifizetésére.

Azonkívül tekintélyes vagyont képviseltek a zenélő rabszolgák is. Egy ügyes görög zenésznek 30.000 korona volt az ára.

Természetes hatalmas vagyonuk is volt azoknak az uraknak. Croesusnak 2 milliárd és 600 millió vagyona volt. Nagy Sándor 8 milliárdot szerzett össze a kardjával. — Lucullusnak 500 milliója volt. Tiberius után is 118 millió maradt, amit azonban Caligula eltékozolt orgáira.

Hogy ezek az ó-kori pénzkirályok milyen összegeket tékoztak el szórakozásaikra, az elképzelhető. Az ó szórakozásaik mellett eltörpünek még XIV. Lajos tékozlásai is, pedig azok nem voltak silányak.

Az újabb kor bőkezűsége sem hagy sok kívánni valót, 1800-ban a híres tenorista, Jean Braham, 3500 frankot kapott esténként Párisban. Fraschini, egy másik tenorista pedig oroszországi körutjára 80.000 frankot, a mi esténként 2500 frankot tett ki. Alboni, a nagy színész, amikor meghalt, másfél milliót hagyott maga után, pedig eleget prédált el életében. A második császárság művészi csillagai sem panaszokhadtak.

Pattival az élükön, aki rengeteg vagyont énekelt össze, Carvalho, Nilsson, Faure, Capoul ezer frankon alul nem is léptek a színpadra. Berthelie, aki Kairóban vendégszerepelt 1867 körül, 20.000 frankot huzott havonta az impresszáriójától. Ezzel a Berthelievel esett meg különben az, hogy amikor egy alkalommal jótékony célra előadást tartott, a bankett alkalmával, amelyet a tiszteletére rendeztek, az ünnepély vezetője egy tyuktojást tett a művész tányérjára. Berthelie meglepetten nyult a tojáshoz, melynek héja szétvált s tíz rany gördült ki belőle.

— Oh, uram! — kiáltott fel mosolyogva a művész. — Én szeretem ugyan a tojást, de csak a fehérjét. Megbocsát tehát, ha sárgáját a tányéromon hagyom.

Hogy mekkora hatalma volt néhány starnak, azt is jól tudjuk. Guimard kisaszszony, a régenség nagy táncosnője, megbuktatta a minisztert, mert kényszeríteni akarta, hogy játsszék, amikor nem volt disponálva.

CSARNOK.

Mese a szép kis doktrorról.

Irta: Szabó Ferencs.

(Folytatás és vége.)

3

Gombos István lekönyökölt az ablakra. Ugy érezte egyre, hogy még van valami mondani valója Rózsikához. — Parányi, keztyűs kezével benyult, hogy megfogja a leány jobbját, de nem érte el. Az a szép, patyolatos kéz pedig nem akart a segítségére sietni.

— Azért jó barátok leszünk, ugy-e? Látja, én igazán szerettem kegyedet. Szerettem még most is. De hiába.

— De mit szól majd a bankár-leány... a felesége? Megköszöné ezt a barátságot? — mondotta Rózsika felsivítva s szépséges arczán lázas pirosság repült szét. Aztán nagy gyorsan felállt s lobogó, daczos szemmel, de minden harag nélkül folytatta:

— Hagyjon el engem, doktor ur. Más, más csillagban születünk. Kegyed arra, én erre... Nem belőlem, nem önből áll a világ. Nem haragszom, hiszen hát nem tehet róla. Én leány vagyok s ön férfi, ifjak és képzelődők mind a ketten, mint százan és százan a világon, akik egymással találkoznak, egymással nevetnek s azt hiszik e nevetésről, hogy ez szerelem... Jó, hogy felébredtünk e kis nevető álmoból.. Most pedig kérem, távozzék. A bankár-leány meglátná s kegyednek ámitani kéne szegényt, hogy ittletét ki-magyarazza. Ez pedig nem lenne lovagias öntől... Isten önnel!

Gombos István nem távozott. Olyan kívánatos, szép volt Rózsika fellángolt arczával, szomorú, de büszke tekintetével, hogy egészen megbüvölte a doktort. Aztán az a szép selymes kebel, azok az erőtől duzzadó karok! Hej, ha még egyszer átfonódnának a nyaka körül!... Ezt suttogta vágybanégő, fiatalos vére Gombos István-nak. Epeztő szomjuság ölte lelkét egy — csókért. Egyebet nem is kívánt igazán egy édes, üdvözítő csóknál, hogy lejuhazza a felkergetett vérét. Nem bánta, ha becsületét kell is kockára vetni érte. Mélyen behajolt az ablakon, olyan mélyen, hogy reszkető kezét rá tehetette a varrógépre.

— Hát kegyed is, Rózsika? Hát azt hiszi? pörgette egymás után a meleg szavakat. Elfogta a lány kötőjét s lázas önfeladtsággal húzta magához, hogy megölelje.

Olyan elhagyatott, néptelen volt az utcza, mint fürdőhelyen a másodrendű utcák, ahol nem is mutogatja magát az ember. Aztán eső is volt délután s a pocsetták lépten nyomon elállták az utat. Rózsika erőteljesen vergődött a doktor karjai között, szerelme megfosztotta fiatal, daczos erejétől.

— Csak téged szeretlek, édes, édes... Minden egyéb hazugság... Szeretsz?

— Nem! Nem! Mondta a lány. Azaz csak gondolta, de nem kapta el a fejét. Tán még a csókot is visszaadta. Nem tudom, mivel az esti homály egyre jobban terjedt a kis szobában. A homályban pedig gyakran mámorosok a fiatalok.

Messze valahol, tán éppen az emeletes házban, nagy robajjal tárták ki az ablakot. Rózsika teleszmélt s kisiklott a doktor karjából.

— Jaj, a bankárleány... Istenem, ha meglátta!

— Semmi! semmi! mondotta a doktor. Szeme lobogott még, de már nem hajolt be a homályos szobába, hanem távollabb állt az ablaktól s udvariasan hajlongott, mintha csak unalmas, mindennapi bókákat mondott volna.

Azt a pillanatnyi undort újra érezte a kis Emilia iránt, aki pupos volt és mégis gögös, ha magára rakta drága ékszerit és legtöbbször lenéző büszkeséggel beszélt a szép, egészséges szegény leányokról. De mindegy: gazdag volt s elsimitotta a hibáját.

Köszönt megemelve finom fehér kalapját s gyorsan tova lépkedett. Vissza sem nézett több...

— Kivel beszélt, édes doktor ur? — kérdezte a pupos bankárleány, aki messze ellátott az ablakból s így talán látta is beszélni Gombos Istvánt a lesüppedt ház ablaka előtt. A kövér mama szintén odalépett s mosolyogva barátságosan rázogatta a doktor finom keskeny kezét.

— Egy régi páciensem. Évek óta ismerem s szegényke azt hitte, hogy nőül veszem. Ábrándos, bohó gyermek. Itt volt felébresztetem. Ma megtevém.

A pupos lány pirulva hallgatta. A mama azonban nyájas kedveskedéssel szólt:

— A doktor ur sarmant gavallér. Valódi lovag. Nagyon helyes, hogy felébresztette azt a kis oktalant... talán tolakodó is volt... nem tudom... Tessék helyet foglalni. Mi mindig szívesen látjuk... érdek nélkül... Ugy-e Emilia?

Virágüzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Piacz-utca 59. sz. a.** 10 év óta fennálló

Virágkereskedésemet

építkezés miatt **augusztus hó 1-én Piacz-utca 69. szám alá**, a kereskedelmi és iparkamara házába, a „Frohner“-szálloda mellé helyeztem át.

Amidőn az eddigi szíves pártfogást megköszönöm, kérem b. támogatásukat új helyiségemben is.

Teljes tisztelettel
Janatka Alajos
műkertész.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a veresét 40 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Hirdetmény.

Hitközségünk előjárósága elhatározta, hogy a kóser hus mérhetési jogot f. évi augusztus 20 tól 1905. augusztus 20-ig terjedő egy évre bérbe adja. Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik azt bérbe venni óhajtják, miszerint zárt ajánlataikat f. hó 18-án délután 3 óráig nálam nyújtsák be, ahol a közlelbi feltételek is megteudhatók.

Püspökladányon, 1904. augusztus 9.

Kohn Dávid,
hitk. elnök.

Még augusztus hó 20-ig!

Szönyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szönyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradékokat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.

Visszamaradt valódi Smyrna szönyegeket féláron.

Bosznay J. és Társa

szönyegháza, Kossuth-utca 11.

Még augusztus hó 20-ig!

Itt először! Itt először!

Csak néhány napig látható!

Debreczenben a vásártéren legnagyobb kényelemmel felszerelt csarnokban. Az első és legnagyobb ilyenmü havi vállalat saját világvilágítási teleppel 20 lóerejű gőz dynamo locomobillal.

Edelson-féle ideál

ELECTRO BIOSKOP

(Villamos mozgófényképek)

színház

66 szenzációs mutatóvnyok életnagyságban a legnagyobb tökéletességben. Kiténtetve számos országos kiállításon, az életből véve természet utáni felvételek reprodukálása általa gyönyörű szecsnák, aktuálitások, látványosságok, drámák, regék, bikaviadatok, harci események, humoristikus történetek, illusiók stb 300 számból áll az összes műsorozat!! Legszécsényebb az 66 mutatóvnyok.

F. hó 10-től 11-ig. 1. Utazás Nizza és Monaco között felvéve a robozó gyorsvonatról. 2. dolgozó elefántok, egy fűrésztelepen (Indiában.) 3. Egy érdekes újág czikk. (Trófás.) 4. Az üldözött vadorzók. (Nagyon érdekes) Küzdelem a vadorzókkal, az elfogatásuk és a többi. 5. Fregoli a híres átváltozó művész 18 különféle átváltozásaiban. 6. Menyasszony szöktetés Automobilon. 7. A vőlegény várása és üdvözlése. 8. A szöktetés. 9. Az apa üdvözlése. 10. Érkészés a templomnál és az Esketés. 11. Az apa elkésése és végül a kibékülés. 12. Szarvas vadászat erdőn és vizen. 13. Port Arthur védelme! 14. Little Tich, híres amerikai komikus az ő 1 méter hosszú cipőivel.

Minden 2-ik nap új műsor!! Naponta 3 nagy előadás Hétköznap este 7, 8 és 9 órákor. Vasárnap délután 4 órától minden órában. Minden kedden és csütörtökön este 9 órákor előadás urak részére igenl érdekl-sítő látványosság!!
Helyárak: Zártszék 40 kr., I. hely 30 kr., II. hely 20 kr., III. hely 15. Gyermekek 10 éven alul az első 3 helyen a félárt fizetik. III. hely 20 kr. Ketonák és gyermekek a III. helyen 10 krajczár.

Szíves pártolást kér tisztelettel

Lifka Ernesztin
tulajdonosnő.

A legnagyobb vállalat a látványosságban
össze nem tévesztendő hasonló utánpótlással.

Saját felvétel és saját vetítógép. Először
látható: Debreczenben, a Vásártéren csak
pár napig

BIOSKOP

1 Javi ott és különösen átdolgozott Kinematográf.

E készülék Párisban az 1900. évben a
Grand Prix-vel lett kitüntetve. 500 lámpafény-
nyel. 6 lámpával van kivilágítva; e vállalat
5 hónapig Berlinben, 6 hónapig Triesztben, 6
hónapig Graczbán, 6 hónapig Budapesten stb.
nagyobb városban óriási feltűnést keltett. Al-
landó szerződése Budapesten. Helyárak: Zárt-
szék 80 fill., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill.,
III. hely 30 fill. Iskolák és egyesületek tömeges
megjelenése esetén kedvező belépti-díjban rés-
zesülnek. Előadások naponta este 7, 8, 9
orakor. Vasár- és ünnepnap 3 órától óránként.
Vilányvilágítás saját 20 lóerejű gőzgéppel.

Műsor:

Augusztus 9. 1. Szerelmi kaland 2. Ökrök
szasztása. 3. Budapesti életrajz. Saját felvétel.
4. Átváltozó művész. 5. Dráma a tenger fenekén.
6. Művész látománya 7. Kirándulás Olasz-
országba. 500 m. 8. Utolsó urnapi körmenet Bécs-
ben. 9. A világ legjobb tornászai. 10. A meg-
baptó Ámor. 11. Jouville panoráma. 12. Ó, az
a fog. 13. Divatos keringő. 14. Családi örömeik.

Minden hétfőn és pénteken este 9 óra-
kor előadás csak felnőtt férfiak részére. Ezen
előadáson Dojen tanár operáció műtétei
lesznek bemutatva, mérsékelt felemelt hely-
árakkal.

A Kinematográf egy fonográffal van ösz-
szekapcsolva, mely a leghíresebb énekesek és
énekesnők dalait és híres komikusok kupléit
adja elő.

Napi műsor végén minden nap az orosz-japán
háborúbeli képlet lesz bemutatva.

Számos látogatást kér

kiváló tisztelettel

Narten György,
tulajdonos.

A legelőcsőbb
bevásárlási forrás
Székely Jenő és Társa
utóda
uri és női-divat
cipőraktár cégnél
Piacz-
és Szent-Anna-utca
sarkán.

**MIHÁLY
SÁMUEL**
FÖTÉR 30. DREHERREL
SZEMBEN.

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.

Szép bajusz

Védjegy.

nyerhető a híres Hajdusági
bajuszpedró használata által,
mely legjobb az összes bajusz-
pedró készítmények között.
A bajuszt nem törí, nem
tépí, mindég szép állásban
tartja és soha sem kemé-
nyedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotsnek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.
Valamint Tóth Béla gyógyszerárán.

Itt először! Ujdonság! Itt először!

Debreczenben a vásártéren

látható a LIFKA féle világhírű

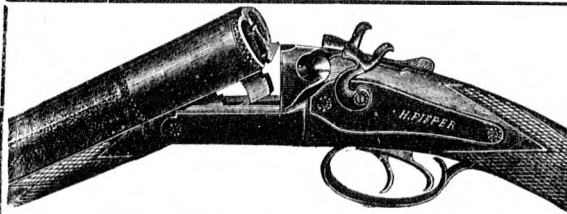
Muzeum és Panomatikum

I. csoport. Bárki megtekintheti nem- és
időkülönbség nélkül. Tartalmazza a mintázás
mechanikai mesterműveit életnagyságu törté-
nelmi és mythologiai viaszalakokban. I. Sán-
dor szerb király és Draga királyné. II. X. Pius
pápa ő szentsége arany trónusán. III. Mutsu-
hitó mikadó japán császár. IV. A szerb királyi
pár meggyilkolása.

II. csoport. Csakis 18 éven felüliek te-
kinthetik meg. Minden pénteken kizárólag a
nők részére tartatik fenn. A tárlat első része
azonban bárki által mindenkor megtekinthető.
Tartalmazza az anatómiai präpraátumokat
művészies kivitelben.

Nyitva naponta reggel 9 órától este 10-ig.

Belépti-díj: személyenként 30 fill. 10
éven aluli gyermekek és katonák örmestertől
lefelé 20 fillér.

Skóth Sándor

fegyverműves,
Piacz-utca 34-ik szám
a főposta mellett.

Műhelyemben vadász és golyós, ugyiszintén amerikai Winchester fegyve-
rek javítását szakértelemmel és felelősségre elvállalok, igen mérsékelt árak
mellett. A n. é vadász és sportkedvelők szives pártfogását kéri

Skóth Sándor.

Töltényeket megbízható pontossággal készítek.

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá:

Főzőedények, takaré-konyhák, épület-
vasalások, gazdasági eszközök, tetőle-
mezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagyválasztékban

a legjutányosabb árban kaphatók:

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a „BIKA” szálloda mellett.

PAPIRRAKTÁR, IRODASZEREK- és
KÜLÖNLEGESSÉGEK, ÜZLETI KÖNYVEK

|| ARUHÁZA. ||

OLAJ és VIZFESTÉSZETI KEL-
LÉKEKBEN DUS VÁLASZTÉK.

MINDEN EREDETI
GYÁRI ÁRBAN!

T. cz.

Becses figyelmébe ajánlom foly-
ton fejlődő izlés és divat követelmé-
nyeivel lépést tartó

műnyomdát

különlegességeim: esküvői meghívók
és eljegyzési jegyek, névjegyek stb.

Teljes tisztelettel

Mihály Sámuel.